

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE								
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH								
Kierunek studiów:	Psychologia							
Poziom studiów:	Jednolite studia magisterskie							
Profil studiów:	Praktyczny							
Forma studiów:	Stacjonarne							
Nazwa modułu:	Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia							
Rodzaj modułu:	Moduł kształcenia kierunkowego							
Język wykładowy:	Język polski							
Rok studiów:	1	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:						
Semestr:	2	Wykłady	Ćwiczenia	-	-	-	-	-
Liczba punktów ECTS ogółem:	6	30	30	-	-	-	-	-
Forma zaliczenia:	Egzamin							
Wymagania wstępne:	Podstawowa wiedza o człowieku i jego zachowaniach. Umiejętność obserwacji i prostego opisu sytuacji społecznych oraz własnych doświadczeń. Gotowość do refleksji nad własnym doświadczeniem. Podstawowe kompetencje w pracy indywidualnej i zespołowej.							
II. CELE KSZTAŁCENIA								
Cele kształcenia:								
Cel 1: Poznanie teorii, koncepcji, zasad i prawidłowości rozwoju człowieka w cyklu życia oraz mechanizmów zmian rozwojowych. Cel 2: Dostarczenie umiejętności identyfikowania i analizowania etapów, kryzysów rozwojowych oraz stosowania metod pomiaru rozwoju psychologicznego. Cel 3: Nabycie świadomości znaczenia zmian rozwojowych dla relacji społecznych i wspierania rozwoju innych osób.								
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH								
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:						Odniesienie do efektów kierunkowych	
wiedzy:								
W01	Zna miejsce psychologii rozwoju wśród innych nauk oraz jej powiązania interdyscyplinarne.						K3PS_W01	
W02	Rozumie podstawowe pojęcia i zasady rozwoju psychologicznego w cyklu życia człowieka.						K3PS_W06	
W03	Zna i rozumie periodyzację rozwoju człowieka oraz pojęcie zmiany rozwojowej.						K3PS_W06	
W04	Rozumie wybrane koncepcje psychologii rozwoju w kontekście biologicznym, psychologicznym i społecznym.						K3PS_W06	
W05	Posiada pogłębioną wiedzę o procesach psychologicznych w przebiegu rozwoju psychologicznego człowieka.						K3PS_W06	
W06	Zna metody i narzędzia stosowane w psychologii rozwojowej oraz ich praktyczne zastosowania.						K3PS_W06	
umiejętności:								

U01	Umie identyfikować zjawiska psychologiczne, psychospołeczne i psychopatologiczne na podstawie posiadanej wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii rozwoju człowieka.	K3PS_ U01
U02	Potrafi wyjaśniać mechanizmy rozwoju psychologicznego człowieka oraz ich wzajemne relacje między zjawiskami psychologicznymi, psychospołecznymi i psychopatologicznymi.	K3PS_ U01
U03	Umie obserwować procesy rozwojowe i diagnozować ich przebieg w różnych okresach życia.	K3PS_ U03
U04	Potrafi formułować hipotezy i własne opinie dotyczące rozwoju psychologicznego człowieka.	K3PS_ U03
U05	Umie zastosować wybrane narzędzia i metody pomiaru w analizie rozwoju człowieka.	K3PS_ U03
U06	Potrafi oceniać procesy i zjawiska psychologiczne w sposób racjonalny i krytyczny.	K3PS_ U03
U07	Umie analizować rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny człowieka na wybranych przykładach.	K3PS_ U03
U08	Potrafi stosować wiedzę psychologiczną do wspierania rozwoju człowieka w różnych kontekstach życia.	K3PS_ U03
kompetencji społecznych:		
K01	Jest świadomy własnych kompetencji i ograniczeń w pracy związanej z psychologią rozwoju człowieka.	K3PS_ K01
K02	Jest gotowy do systematycznego rozwoju osobistego i kształcenia w zakresie psychologii rozwoju człowieka.	K3PS_ K01
K03	Jest świadomy potrzeby inspirowania i wspierania procesu uczenia się innych osób w obszarze psychologii rozwoju.	K3PS_ K01
IV. TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)		
Wykłady		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
WY01	Prezentowanie treści karty modułu. Czym jest psychologia rozwoju człowieka? Definicja, obszar badań i podstawowe mechanizmy. Znaczenie interdyscyplinarnego podejścia dla praktyki psychologicznej.	2
WY02	Jak rozumieć filogenezę, ontogenezę i antropogenezę? Podstawowe pojęcia rozwoju. Znaczenie rozróżniania procesów biologicznych i psychologicznych w praktyce diagnostycznej.	2
WY03	Jak ocenić zmiany rozwojowe w cyklu życia? Pojęcie postępu, regresu i zmiany rozwojowej. Wpływ ciągłości i nieciągłości na obserwację rozwoju człowieka.	2
WY04	Periodyzacja rozwoju człowieka. Analiza etapów życia i identyfikacja krytycznych okresów. Znaczenie dla rozpoznawania typowych i nietypowych procesów rozwojowych.	2
WY05	Biologizm i natywnizm w psychologii rozwoju. Porównanie koncepcji i ich znaczenie w interpretacji zjawisk rozwojowych. Wpływ teorii na praktykę rozwojową.	2
WY06	Teorie konwergencji Sterna, Szumana i Przetacznik-Gierowskiej. Mechanizmy integracji różnych obszarów rozwoju. Znaczenie dla analizy i prognozowania procesów rozwojowych.	2
WY07	Jak wyjaśniać mechanizmy rozwoju psychologicznego? Zastosowanie czynnikowych teorii rozwoju i procesów psychologicznych. Rola w diagnozie i ocenie przebiegu rozwoju.	2
WY08	Kryzysy i okresy sensytywne w rozwoju człowieka. Identyfikacja momentów kluczowych dla rozwoju emocjonalnego i społecznego. Znaczenie dla wsparcia rozwoju.	2
WY09	Piagetowska koncepcja rozwoju poznawczego. Mechanizmy adaptacji, asymilacji i akomodacji. Znaczenie dla obserwacji i oceny rozwoju intelektualnego dzieci.	2
WY10	Psychoanalityczne i neopsychoanalityczne koncepcje rozwoju człowieka. Analiza konfliktów i zadań rozwojowych. Wpływ teorii na rozumienie osobowości i funkcji emocjonalnych.	2
WY11	Jak rozpoznać zadania rozwojowe wg Havighursta? Identyfikacja wyzwań charakterystycznych dla poszczególnych okresów życia. Znaczenie dla oceny gotowości i adaptacji jednostki.	2
WY12	Rozwój funkcji poznawczych, emocjonalnych i społecznych. Mechanizmy kształtowania kompetencji. Znaczenie obserwacji w praktycznych analizach zachowań i interakcji.	2
WY13	Rozwój werbalno-komunikacyjny i moralny. Mechanizmy nabywania kompetencji społecznych i moralnych. Znaczenie dla diagnozy i wsparcia wychowawczego.	2

WY14	Metody i narzędzia obserwacji w psychologii rozwojowej. Techniki gromadzenia i analizy danych. Znaczenie rzetelnej obserwacji dla praktyki i badań.	2
WY15	Jak stosować wiedzę psychologiczną w praktyce rozwojowej? Integracja teorii i obserwacji. Znaczenie dla wspierania rozwoju człowieka w różnych kontekstach życia. Podsumowanie zajęć.	2
Ćwiczenia		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
ĆW01	Przedstawienie treści karty modułu. Rola psychologii w naukach społecznych i humanistycznych. Analiza przykładów współpracy interdyscyplinarnej i dyskusja nad znaczeniem psychologii rozwoju człowieka.	2
ĆW02	Podstawowe pojęcia psychologii rozwoju człowieka. Analiza tekstów źródłowych i praca w grupach nad definicjami i przykładami filogenezy i ontogenezy.	2
ĆW03	Periodyzacja rozwoju człowieka. Identyfikacja ciągłości i nieciągłości zmian rozwojowych w materiałach przypadków i dyskusja grupowa.	2
ĆW04	Zmiana rozwojowa w cyklu życia. Analiza przykładów zmian w różnych okresach życia i formułowanie wniosków metodą problemową.	2
ĆW05	Biologiczne i psychologiczne podstawy rozwoju człowieka. Interpretacja przypadków rozwojowych i dyskusja nad czynnikami determinującymi rozwój.	2
ĆW06	Wybrane koncepcje rozwoju człowieka. Omówienie teorii Sterna, Szumana i Przetacznik-Gierowskiej oraz praca z literaturą przedmiotu.	2
ĆW07	Mechanizmy rozwoju psychologicznego człowieka. Analiza materiałów audiowizualnych ilustrujących procesy rozwojowe i dyskusja nad ich znaczeniem.	2
ĆW08	Kryzysy rozwojowe i okresy sensytywne. Studium przypadku dzieci i młodzieży i dyskusja nad praktycznymi implikacjami dla rozwoju człowieka.	2
ĆW09	Piagetowska koncepcja rozwoju człowieka. Analiza zadań poznawczych dzieci w różnym wieku i ćwiczenia praktyczne w grupach.	2
ĆW10	Psychoanalityczne koncepcje rozwoju człowieka. Porównanie koncepcji Freuda i Eriksena na przykładach przypadków i dyskusja problemowa.	2
ĆW11	Zadania rozwojowe wg Havighursta. Identyfikacja typowych wyzwań w różnych okresach życia i tworzenie własnych przykładów metodą problemową.	2
ĆW12	Rozwój funkcji poznawczych, emocjonalnych i społecznych. Obserwacja materiałów wideo i praktyczne ćwiczenia w diagnozowaniu sfer rozwoju.	2
ĆW13	Rozwój werbalno-komunikacyjny i moralny. Analiza przypadków i praca z literaturą nad rozwojem kompetencji społecznych i moralnych.	2
ĆW14	Narzędzia i metody obserwacji w psychologii rozwoju. Ćwiczenia praktyczne w analizie zachowań i procesów rozwojowych na przykładach przypadków.	2
ĆW15	Zastosowanie wiedzy psychologicznej do wspierania rozwoju człowieka. Studium przypadku różnych grup wiekowych i dyskusja nad praktycznymi strategiami wsparcia. Podsumowanie zajęć.	2
V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE		
1. Metody kształcenia: wykład informacyjny, dyskusja, metoda problemowa, praca z literaturą przedmiotu, analiza materiałów audiowizualnych, metoda ćwiczeniowa, studium przypadku. 2. Narzędzia (środki) dydaktyczne: prezentacja multimedialna, projektor, komputer, fragmenty literatury przedmiotu, fragmenty nagrań wideo, scenariusze ćwiczeń, zadania problemowe, opisy przypadków.		
VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU		
1. Formy zaliczenia: Wykłady - egzamin Ćwiczenia - zaliczenie z oceną Zaliczenie modułu odbywa się z oceną zgodną z przyjętą skalą ocen obowiązującą na uczelni (od oceny niedostatecznej do oceny bardzo dobrej). 2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się: A. Wykłady – opis formy zaliczenia i kryteria oceny formującej: a1) Egzamin pisemny Egzamin pisemny stanowi główną metodę weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do wiedzy. Egzamin pisemny w formie testu jednokrotnego wyboru składającego się z 30 pytań dotyczących wiedzy studenta z zakresu psychologii rozwoju człowieka w cyklu życia.		

Student otrzymuje 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 30 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia: 16 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za tę część zaliczenia stanowi sumę punktów uzyskanych za egzamin pisemny.

Kryteria oceny podsumowującej wykłady:

Maksymalna suma punktów do uzyskania z wykładów za wszystkie formy zaliczenia: 30 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia wykładów: 16 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za wykłady stanowi sumę punktów przyznanych za wszystkie formy zaliczenia wykładów. Końcowa liczba punktów za wykłady jest przeliczana na wartości procentowe, na jej podstawie powstaje ocena podsumowująca wykłady. Ocena podsumowująca wykłady jest przyznawana zgodnie z odpowiadającym jej progiem procentowym:

0% - 50% - ocena niedostateczna
51% - 60% - ocena dostateczna
61% - 70% - ocena dostateczna plus
71% - 80% - ocena dobra
81% - 90% - ocena dobra plus
91% - 100% - ocena bardzo dobra

B. Ćwiczenia – opis form zaliczenia i kryteria oceny formującej:

b1) Prezentacja

Przygotowanie i realizacja prezentacji stanowi główną metodę weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do umiejętności i częściowo wiedzy. W ramach tej formy zaliczenia studenci dokonują obserwacji wybranego dziecka, analizując jego rozwój w wybranych sferach (poznawczej, emocjonalnej, społecznej lub komunikacyjnej). Na tej podstawie opracowują i przedstawiają prezentację zawierającą opis przebiegu obserwacji, interpretację zachowań i procesów rozwojowych oraz wnioski praktyczne. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 25 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia: 13 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za tę część zaliczenia stanowi sumę punktów przyznanych za przygotowanie i realizację prezentacji.

Kryteria oceny przygotowania i realizacji prezentacji:

a) Przygotowanie prezentacji – opis obserwowanego dziecka (15 pkt):

0–5 pkt – poprawność i trafność opisu przebiegu obserwacji oraz rozpoznanie sfer rozwoju dziecka

0–5 pkt – adekwatność identyfikacji zachowań, umiejętności i trudności dziecka

0–5 pkt – spójność wniosków i interpretacji z przebiegiem obserwacji oraz wykorzystanie wiedzy z psychologii rozwoju człowieka

b) Realizacja prezentacji (10 pkt):

0–4 pkt – uzasadnienie wniosków i interpretacji procesów rozwojowych dziecka

0–4 pkt – umiejętność prezentacji i komunikowania treści psychologicznych w sposób jasny i zrozumiały

0–2 pkt – autorefleksja nad obserwacją i wnioskami (mocne strony, ograniczenia, sugestie dalszego postępowania)

b2) Ocena ćwiczeń wykonanych przez studenta – kryteria oceny:

Ocena ćwiczeń wykonanych przez studenta stanowi główną metodę weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do umiejętności i częściowo wiedzy. W ramach tej formy zaliczenia studenci indywidualnie realizują ćwiczenia podczas zajęć. Ćwiczenia są poddawane ocenie. Maksymalna liczba punktów do zdobycia za poprawne wykonanie pojedynczego ćwiczenia: 1 punkt. Maksymalna liczba punktów do zdobycia za poprawne wykonanie wszystkich ćwiczeń: 5 punktów.

b3) Aktywność oraz postawa studenta – kryteria oceny:

Aktywność oraz postawa studenta jest poddawana obserwacji i ocenie w toku ćwiczeń, co stanowi główną metodę weryfikacji efektów uczenia się odnoszących się do kompetencji społecznych. Student może uzyskać punkty w toku zajęć za aktywne zachowania i postawy zgodne z požądanymi kompetencjami społecznymi. Ocena dokonywana jest systematycznie podczas każdych zajęć, a student może otrzymać maksymalnie 1 punkt za każde zajęcie w zależności od stopnia przejawiania aktywności i postaw. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 15 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia: 6 punktów. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za tę część zaliczenia stanowi sumę punktów przyznanych na podstawie obserwacji i oceny przejawianych aktywnych zachowań i postaw zgodnych z požądanymi kompetencjami społecznymi.

Obserwacji i ocenie podlegają następujące aktywne zachowania i postawy zgodne z požądanymi kompetencjami społecznymi:

- aktywny i merytoryczny udział w dyskusjach
- zaangażowanie w ćwiczenia i obserwacje rozwojowe
- gotowość do współpracy i podejmowania inicjatywy
- konstruktywne dzielenie się wnioskami i interpretacjami
- wspieranie innych w nauce i obserwacji
- otwartość na informację zwrotną
- refleksja nad własnymi kompetencjami i ograniczeniami
- sprzyjanie pozytywnej i wspierającej atmosferze w grupie

Kryteria oceny podsumowującej ćwiczenia:

Maksymalna suma punktów do uzyskania z ćwiczeń za wszystkie formy zaliczenia: 45 punktów. Minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia ćwiczeń: 23 punkty. Końcowa liczba punktów przyznanych studentowi za ćwiczenia stanowi sumę punktów przyznanych za wszystkie formy zaliczenia ćwiczeń. Końcowa liczba punktów za ćwiczenia jest przeliczana na wartości procentowe, na jej podstawie powstaje ocena podsumowująca ćwiczenia. Ocena podsumowująca ćwiczenia jest przyznawana zgodnie z odpowiadającym jej progiem procentowym:

0% - 50% - ocena niedostateczna
51% - 60% - ocena dostateczna
61% - 70% - ocena dostateczna plus
71% - 80% - ocena dobra
81% - 90% - ocena dobra plus
91% - 100% - ocena bardzo dobra

3. Podstawowe kryteria zaliczenia i oceny modułu:

Student otrzymuje zaliczenie modułu jeżeli:

- spełnił warunki zaliczenia wykładów i otrzymał co najmniej ocenę dostateczną z wykładów (ocena podsumowująca wykłady)
 - spełnił warunki zaliczenia ćwiczeń i otrzymał co najmniej ocenę dostateczną z ćwiczeń (ocena podsumowująca ćwiczenia).
- Niezaliczenie przynajmniej jednej składowej (wykłady, ćwiczenia) skutkuje niezaliczeniem całego modułu.

Ocena podsumowująca moduł jest ustalana na podstawie średniej arytmetycznej ocen formujących (ocena podsumowująca wykłady i ocena podsumowująca ćwiczenia). Średnia jest obliczana zgodnie z regulaminem studiów i zaokrąglana do pełnego stopnia zgodnie ze skalą ocen obowiązującą na uczelni (od oceny niedostatecznej do oceny bardzo dobrej).

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	60
Udział w wykładach	30
Udział w ćwiczeniach	30
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	90
Przygotowanie do wykładu	15
Przygotowanie do ćwiczeń	25
Przygotowanie do pisemny egzamin z wykładu	20
Przygotowanie do zaliczenia ćwiczeń	30
Łączna liczba godzin	150
Punkty ECTS za moduł	6

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Trempała, J. (Red.). (2020). *Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Newman, B. M., Newman, P. R. (2024). *Teorie rozwoju człowieka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Brzezińska, A. I. (Red.). (2021). *Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Literatura uzupełniająca:

1. Schaffer, R. (2021). *Psychologia dziecka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Brzezińska, A. I., Ziolkowska, B., Appelt, K. (2019). *Psychologia rozwoju człowieka*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. Bates, L. A., Ames, L., Ilg, F. L., Baker, S. M. (2022). *Rozwój psychiczny dziecka od 0 do 10 lat*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Schaffer, R. (2020). *Psychologia rozwojowa. Podstawowe pojęcia*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.